

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Šimon Otruba
Téma práce:	Principy kriminalizace: Která kritéria bychom měli zvážit při rozhodování, zda kriminalizovat určitá jednání?
Rozsah práce:	133 457 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	17.06.2024
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Jakub Drápal, M.Phil., Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomantem zvolené téma principů kriminalizace je originálním tématem, které doposud nebylo takto komplexně zpracováno. Aktuálnost zvoleného tématu je dána úvahami odborné veřejnosti o tom, zda určitá závadná jednání mají být trestná nebo beztrestná (kriminalizace nebo naopak dekriminalizace jednání). Názory na otázku parametrů kriminalizace a dekriminalizace se napříč širokou odbornou veřejností značně liší. Výběr tématu lze proto hodnotit více než pozitivně, neboť jeho zpracování má potenciál přispět k vývoji poznání v této oblasti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Náročnost zvoleného tématu odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu. Jeho zpracování vyžaduje znalosti nejen z oblasti trestního práva, nýbrž i kriminologie. Diplomant pracuje s pestrou škálou odborných informačních zdrojů, využívá i zahraniční literaturu. Použité metody odpovídají předmětu zkoumání (analýza s prvky syntézy, komparace).

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce logicky a přehledně členěna do 4 kapitol, úvodu a závěru. První část práce je věnována definici pojmu, etickým a společenským aspektům kriminalizace, jakož i funkci trestního práva v právním řádu. Jádrem práce je kapitola druhá až čtvrtá, v nichž se autor zabývá rozsáhlým přehledem různých teoretických pohledů na principy kriminalizace. Praktická část

práce je zaměřena na vytvoření použitelného „checklistu“ pro hodnocení možnosti kriminalizace určitých jednání. Autor analyzuje klíčové závěry zahraniční teoretické literatury a identifikuje obecná kritéria a faktory pro hodnocení kriminalizace. V poslední části práce se zabývá aplikací těchto principů kriminalizace v rámci českého právního prostředí (neplacení výživného, nenávistný projev, znásilnění a asistovaná sebevražda).

4. Vyjádření k práci

Cíl práce, a sice systematicky prozkoumat principy kriminalizace a propojit teoretické poznatky s jejich praktickou aplikací v českém právním prostředí, autor splnil. Z hlediska hloubky zpracování lze text rozdělit do dvou částí. Část věnovaná přehledu různých teoretických pohledů na principy kriminalizace, má téměř výhradně deskriptivní charakter. Autor v ní zpracovává relevantní odbornou literaturu, absentuje v ní však samostatná argumentace. Přínosnou je druhá část práce, v níž autor identifikoval kritéria kriminalizace, na kterých se shoduje významná část právních teoretiků a vytvořil návrh „checklistu“ pro úvahy o (de)kriminalizaci určitého jednání (princip nesprávnosti, zásada škody, zásada veřejnosti, princip efektivní a proporcionální regulace). Ocenit je třeba zejména pojetí čtvrté kapitoly, v níž autor aplikoval kritéria kriminalizace na české prostředí (neplacení výživného, Hate Speech, eutanázie, znásilnění). Lze uzavřít, že předložená práce jak po stránce formální, tak i obsahové splňuje požadavky kladené na diplomové práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomant vytyčený cíl práce, a sice poskytnout pohled na principy kriminalizace, od teoretického základu až po jejich praktickou aplikaci v konkrétním právním kontextu, nepochybně splnil.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nevykazuje znaky plagiátorství, samostatnost při zpracování byla dodržena. Z automatické kontroly podobnosti předložené práce v systému theses.cz plyne, že byla identifikována shoda se 6 dokumenty, přičemž míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 1%. Na základě kontroly podobnosti provedené systémem Turnitin byla zjištěna shoda s 99 zdroji, čímž byla generována celková podobnost 13%, nicméně kromě zdroje č. 1 je míra podobnosti se zdroji nižší než 1%. Pokud jde o zdroj č. 1, nalezená shoda se týká především citací literatury. Lze tedy konstatovat, že diplomant postupoval při tvorbě práce lege artis.
Logická stavba práce	Předložená práce má logickou strukturu (viz výše)

Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou korektně a průběžně na ni odkazuje. Součástí práce je seznam použitých zdrojů, z kterého plyne, že autor pracoval s 45 publikacemi ať už monografického či časopiseckého charakteru, využívá i zahraniční literaturu (zejm. anglo-americké provenience). Formátování práce je jednotné, autor aplikuje platnou citační normu ISO 690.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy je dostatečná.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Po formální stránce je práce na vysoké úrovni. Autor prezentoval materií pomocí grafů a tabulek.
Jazyková a stylistická úroveň	Práce prošla pečlivou technickou redakcí, písarské nedostatky v podobě chybějících písmen, teček nebo závorek se vyskytují jen minimálně.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Diplomant na stranách 61 a 62 práce uvádí, že kriminalizace zanedbání povinné výživy může být kontraproduktivní, přičemž odkazuje na názory odborné veřejnosti, podle nichž by se alimenty po neplaticích měly vymáhat jinak, např. exekučně. V práci ovšem absentuje analýza typové společenské škodlivosti zanedbání povinné výživy, jakož i efektivity vymáhání alimentů exekucí. V rámci ústní obhajoby by se diplomant měl k těmto otázkám vyjádřit a blíže rozvést své argumenty, které vznášá proti kriminalizaci neplacení výživného.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	1

V Praze dne 10. září 2024

JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

oponentka diplomové práce